

ולכן הוא אמר להם שתתחברו כולכם לצד אחד ותבדלו מבין הערב רב, **הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות לה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֶדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדֵיהֶו, אָמַר לוֹן, בְּנִי, בְּכוֹן אֲנִי בָּעֵי לְמִשְׁרִי, עֲמֻכּוֹן תִּהְיָ דִּיּוֹרָא דִּילִי** כי זהו מש"כ בפסוק ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, דהיינו שהם היו לבד מבלי הערב רב ואז הקב"ה אמר להם, בני רק בכם אני רוצה לשרות כי רק עמכם תהיה דרתי.

קחו מאתכם תרומה מעם ישראל ולא מהערב רב

וְעַל דָּא, (שמות כה) קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה, מֵאֲתָכֶם, וְלֹא מֵאַחֲרָא, לֹא בְּעֵינָא דִּתְהָא שְׁתּוּפָא לְאַחֲרֵינִין בְּהָדִי, וְלֹא בְּהָדִיכּוּ וְעַל כֵּךְ נֹאמַר 'קחו מאתכם תרומה', דהיינו דוקא מאתכם תיקחו תרומה ולא תיקחו מאחרים מאחר שאני לא רוצה שיהיה שיתוף לאחרים עמו ולא עימכם, וּבְגִין כֵּךְ בְּלָהּוּ אֶשְׁתַּצִּיאוּ ומשום כך כל הערב רב מתו ולא נותר מהם אחד. **אוּף הָכָא הָא אֵינוֹן מֵאֵינוֹן גִּזְעָא בִישָׁא הֶו, וַיְהִיו הַמִּתִּים. הַמִּתִּים, וְדָאֵי מִתִּים, וְלֹא מִיִּשְׂרָאֵל** וכן כאן בשיטים כל אותם שמתו הם היו מהגזע הרע של הערב רב שעליהם נאמר 'ויהיה המתים', דהיינו שהם הערב רב הקרויים מתים אפילו בחייהם ומתים לא היו ישראל כלל. **וּבְגִין כֵּךְ מָנָה לוֹן, דְּכַתִּיב שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲרִימוּ רִישֵׁיהֶו** ומשום כך אח"כ הקב"ה מנה אותם וכמש"כ 'שאו את ראש בני ישראל',

דהיינו שפירושו שאו והרימו את ראשיכם בכדי להראות שלא מתו מישראל כלל ולא נפקד

ממנו איש ♦

ר' אלעזר מקשה על פירושו של רשב"י

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, כַּמָּה יָאוֹת הוּא, אִי לָא

אַשְׁכַּחְנָא פְּלוּגְתָּא עַל דָּא אמר רבי אלעזר לרשב"י אביו אבא,

כמה יפה הוא מה שביארת, אם לא הייתי מוצא סתירה לדבריך. **אָמַר לִיהּ בְּרִי**

אִימָא אמר לו רשב"י בני תאמר את שאלתך. **אָמַר לִיהּ וְהָא כְּתִיב**

(במדבר כה) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעֹר, וַתִּגִּינֹן דָּאֲתַחְבְּרוּ

יִשְׂרָאֵל בַּהֲדִיָּה, כְּצִמִּידָא דָּא דָּאֲתַחְבְּר בְּבַר נָשׁ

בְּקִשּׁוּטִי, הֲכִי אֲתַחְבְּרוּ יִשְׂרָאֵל בְּבַעַל פְּעֹר ושאל אותו רבי

אלעזר והרי נאמר 'ויצמד ישראל לבעל פעור', ולמדנו שהתחברו ישראל עמו כמו הצמיד

שמתחבר אל האדם בין שאר תכשיטיו [עט] וכך התחברו ישראל לפעור. **אָמַר לִיהּ,**

אֶלְעָזָר, הֲכִי הוּא, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעֹר, אָלָא

אַנָּא לָא אָמַרִית דָּאֲתַדְכוּ יִשְׂרָאֵל מִהָהוּא חוּבָה, אָלָא

דָּאֲתַדְכוּ מִמוּתָא, דָּלָא שְׂרִיא עָלֵיהּ מוּתָא השיב לו רשב"י

— אור הרשב"י —

כצמידים על ידיה רבי לוי אמר זו גזירה קשה
מן העגל דאלו בעגל כתיב (שמות לב) פרקו
נזמי הזהב ובכאן ויצמד כצמידים, בעגל נפלו
שלשה אלפים וכאן עשרים וארבע אלה
(במדבר כה).

[עט] כדאיתא במדרש במדבר רבה, פרשת
בלק פרשה כ' סימן כג ויצמד ישראל לבעל
פעור, בתחלה היו נכנסין בצנעה ולבסוף
נכנסין צמידים צמידים זוגות כענין של צמר
בקר, ד"א כאדם צמיד במלאכתו, ויצמד

הלימוד — היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

אלעזר, באמת כך הוא וכמש"כ 'ויצמד ישראל לבעל פעור', אמנם אני לא אמרתי שנטהרו ישראל מאותו עון אלא אמרתי שנטהרו ישראל מהמוות בזה שלא שרה עליהם המוות במגיפה. ♦

כל מקום שכתוב בלשון עם הכוונה לערב רב

אָמַר יְיָ וְהָא פְּתִיב, (במדבר כה) קַח אֶת כָּל רָאשֵׁי הָעַם

וְהוֹקַע אוֹתָם שאל אותו רבי אלעזר והרי נאמר 'קח את כל ראשי העם

והוקע אותם' ומשמע שראשי עם ישראל מתו. **אָמַר יְיָ רָאשֵׁי הָעַם**

וְדָאֵי, וְלֹא רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אמר לו רשב"י שודאי נאמר 'ראשי העם'

ולא נאמר ראשי בני ישראל, מאחר שרק הערב רב הנקראים עם סתם מתו. **וּמִן הָעַם**

אֵיִת לָן לְמִילָף, פְּתִיב הָכָא הָעַם, וּכְתִיב הָתָם (שמות לב)

וַיִּרְא הָעַם. (שמות לב) וַיִּקְהַל הָעַם. (שמות לב) וַיִּפֹּל מִן הָעַם

וממה שכתוב 'העם' יש לנו ללמוד שהכוונה לערב רב, כי הנה נאמר כאן 'העם' ונאמר שם

בעגל 'וירא העם' 'ויקהל העם' 'ויפול מן העם' וכמו ששם הכוונה לערב רב גם כאן הכוונה

לערב רב. **אֲבָל תָּא חַוִּי, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר, וְלֹא**

פִּלְחוּ לַיהוָה אבל בא וראה כי הנה מש"כ 'ויצמד ישראל לבעל פעור' הכוונה שהם רק

נצמדו אליו והם לא עבדו אותו ברצון אלא בשוגג, **אֲבָל מִן סִיפִיָּה דִּקְרָא**

אוֹכַח, דְּכְתִיב וַיֹּאכַל הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲווּ, וְלֹא פְתִיב וַיֹּאכַל

וַיִּשְׁתַּחֲווּ יִשְׂרָאֵל. אֲלֹא הָעַם אבל באמת מסוף הפסוק מוכח מי הם שעבדו

אותו מרצון כי על כך כתוב 'ויאכל העם וישתחו' והנה לא נאמר ויאכל וישתחו ישראל אלא

נאמר 'ויאכל העם' ופירושו שהם היו הערב רב הנקרא עם סתם, **פִּיּוֹן דְּכִתִּיב וַיַּצְמַד יִשְׂרָאֵל, מֵאִי וַיֹּאכַל הָעָם** והנה קשה מכיון שנאמר 'ויצמד ישראל' למה נאמר 'ויאכל העם', והרי היה צריך לומר ויאכל ישראל. **אֲלָא הָהוּא זָרְעָא בִּישָׁא, הָווּ חוּבָה דְּיִשְׂרָאֵל** אלא בדוקא נאמר 'ויאכל העם' מאחר שהם היו אותו הזרע הרע של הערב רב שהם גרמו והחטיאו את ישראל. (דף רל"ח

ע"א)

פנחס כיפר על עם ישראל שעבדו את בעל פעור בשוגג ובזלזול

מֵהוּ דְּכִתִּיב, (במדבר כה) וַיַּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר ובאמת מהו שכתוב 'ויצמד ישראל לבעל פעור'. **תָּא חַוִּי, וַיַּצְמַד יִשְׂרָאֵל בְּבַעַל פְּעוֹר לֹא כְּתִיב, אֲלָא לְבַעַל פְּעוֹר** אלא בא וראה שלא נאמר ויצמד ישראל בבעל פעור שפירושו עבודה חיצונית. **קְשׁוּטִין וְתוֹקְפָא יִהְיוּ לְבַעַל פְּעוֹר, בְּלֹא דַעְתָּא** כי הנה הם קישטו ונתנו כח לבעל פעור בלא ידיעה כלל, **בְּגִין דְּפוֹלְחָנָא דְּפְעוֹר הוּא, לְמַפְרַע גְּרָמִיָּה, וְלֹאֲפָקָא קַמִּיָּה צוּאָה רוּתַחַת. וְהָהוּא עֵיבִידְתָּא אַחֲנִי לִיָּה, וְאַתְתָּקִי מִנִּיָּה** מאחר שעבודת פעור הוא לפרוע את עצמו ולהוציא לפניו צואה רותחת וזה העבודה היא ההנאה שלו ועי"כ הוא מתחזק ממנה. **וַיִּשְׂרָאֵל פִּיּוֹן דְּחָמוּ דָּא, חֲשִׁיבָא דְּזִלְזוּלָא דִּילִיָּה אִיהוּ, וְקִלְקוּלָא דִּילִיָּה** אמנם כשישראל ראו את זה הם חשבו שזה זלזול וקלקול בשבילו, **דְּהָא בַּעְבוּדָה זָרָה**

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000